

Remissvar

2020–426

2021–01–18

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Rututredningens slutbetänkande ”Rutavdrag för äldre”

Fi2020/03706

SAMMANFATTNING

Rututredningens slutbetänkande ”Rutavdrag för äldre” för fram förslag om en utvidgning av rutavdraget som endast ska gälla för personer som fyllt 65 år. Utvidgningen innebär att fler tjänster än idag ska omfattas av rutavdrag. Exempel på sådana är matlagning för hushållsbehov, sällskap och ledsagning, rastning av husdjur samt att fler trädgårdstjänster än idag ska omfattas av rutavdrag.

KONJUNKTURINSTITUTET AVSTYRKER ETT SÄRSKILT RUTAVDRAG FÖR ÄLDRE

Konjunkturinstitutet har tidigare bedömt att rutavdraget har positiva effekter på antalet arbetade timmar, den registrerade sysselsättningen och att avdraget omvandlar svarta transaktioner till vita. Denna bedömning kvarstår. Ökad registrerad sysselsättning och fler arbetade timmar hos användarna av rutavdraget ger dessutom ett positivt tillskott till de offentliga finanserna, även om avdraget inte verkar vara självfinansierande. Vidare sysselsätter ett flertal av de tjänster som subventioneras genom rutavdraget grupper som har relativt sett svårare att etablera sig på arbetsmarknaden.

Med anledning av ovanstående avstyrker Konjunkturinstitutet ett rutavdrag särskilt för äldre. Horisontell rättvisa talar för att om efterfrågan finns på de nya tjänster som föreslås att omfattas av rutavdrag så bör rätten till avdrag gälla för alla åldersgrupper. Detta skulle sannolikt minska de offentligfinansiella kostnaderna per utnyttjad timme eftersom personer under 65 år har högre arbetskraftsdeltagande och kan därmed öka sina arbetade timmar mer jämfört med personer som fyllt 65 år. Det skulle även skapa fler nya arbetstillfällen. I det fall en åldersgräns ändå används anser Konjunkturinstitutet att den bör harmoniseras med åldersgränsen för socialförsäkringssystemet.

Rutavdraget syftar till att minska de negativa effekterna av snedvridande skatteklar inom skattesystemet. Om syftet med rutavdrag för äldre är att höja äldres välfärd kan istället en kupong att köpa RUT-tjänster för eller liknande åtgärder på budgetens utgiftssida införas. Vidare finns risk för att ett rutavdrag för äldre kan tränga undan stöd och tjänster som tillhandahålls av hemtjänst när samma eller liknande tjänster subventioneras med ett rutavdrag för äldre. Äldre med låga inkomster och äldre som saknar anhöriga kan då missgynnas. Om avdraget införs bör denna risk följas upp över tid.

Konjunkturinstitutet anser att det är av godo att de tjänster som föreslås att omfattas av rutavdrag i huvudsak sker i anslutning till köparens hem, och inte utanför hemmet. Rutavdrag

för tjänster som produceras utanför köparens hem kan ge upphov till gränsdragningsproblem för vilka tjänster som ska subventioneras med RUT och vilka tjänster som inte ska subventioneras.

Rutavdrag för matlagning i hemmet kan dock medföra gränsdragningsproblem för vilken typ av matlagning som ska omfattas. Exempelvis bartenderjänster har tidigare omfattats av RUT men omfattas inte längre sedan 2015. I övrigt är det dock svårt att uppskatta den offentlig-finansiella effekten av de nya tjänster som föreslås att omfattas av rutavdrag, främst för att förekomsten av svart arbete vid produktion av tjänsterna är svårbedömd.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Jonas Kolsrud.

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör